

**T.C. HAZİNE VE
MALİYE BAKANLIĞI**

AYLIK BÜTÇE GERÇEKLEŞME RAPORU

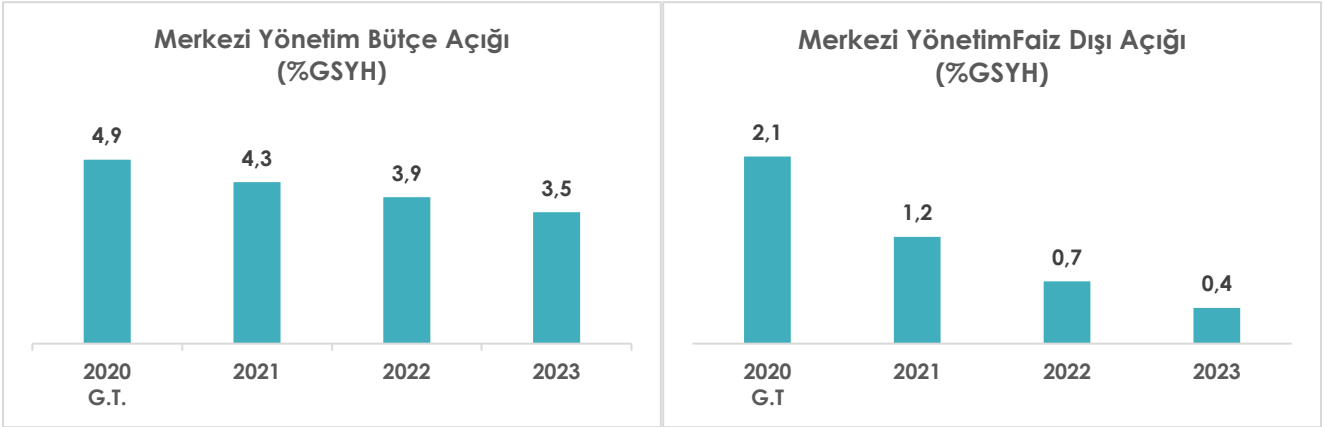
Kasım, 2020

2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

Kovid-19 salgını ile mücadele edildiği ve salgına ilişkin belirsizliklerin sürdüğü dönemde hazırlanan 2021-2023 Yeni Ekonomi Programının (YEP) temel amacı; Yeni Ekonomi Programları ile sağlanan kazanımların korunarak geliştirilmesi, iç ve dış dengenin yeniden sağlanması, bu denge üzerine inşa edilecek stratejik reformlarla kapsayıcı, sürdürülebilir ve istihdam odaklı büyümeyi hedefleyen politikalarla küresel ekonomide ortaya çıkan yeni normalin oluşturduğu iktisadi fırsatları da kullanarak üretime, ihracata ve finansal istikrara dayalı ekonomik dönüşümün ve değişimin gerçekleştirilmesidir.

2020 yılı merkezi yönetim bütçesi, 2020-2022 YEP'te belirlenen temel ekonomik büyüklükler ile programın hedef ve öncelikleri kapsamında hazırlanmış olup 2021-2023 YEP'te ortaya konulan ekonomide yeni normal koşullarında uygulanmaktadır.

Bu kapsamda, merkezi yönetim bütçe açığının GSYH'ye oranının yılsonunda %4,9 seviyesinde gerçekleşmesi beklenmektedir. Salgın sürecinin ekonomi üzerindeki olumsuz etkilerini ortadan kaldırmaya yönelik alınan tedbirler nedeniyle bütçeye yansıyan maliyetler, salgınla mücadelede yakalanan başarıyla orantılı olarak önümüzdeki dönemde azalacaktır.

Kasım 2020 Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

2020 yılı Kasım ayında merkezi yönetim bütçe giderleri 96,3 milyar TL, bütçe gelirleri 109,7 milyar TL ve bütçe fazlası 13,4 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, faiz dışı bütçe giderleri 86,8 milyar TL ve faiz dışı fazla ise 22,9 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

KASIM AYI BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ		(Milyon TL)
Bütçe Giderleri		96.316
Faiz Dışı Giderler		86.824
Bütçe Gelirleri		109.746
Vergi Gelirleri		99.248
Bütçe Dengesi		13.430
Faiz Dışı Denge		22.922

1- Bütçe Dengesi

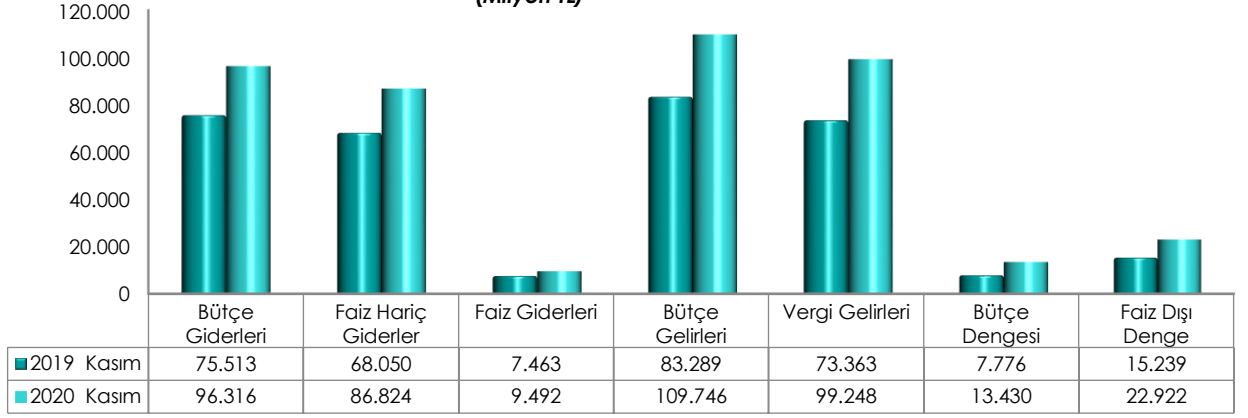
2020 yılı Kasım ayı bütçe giderleri, bütçe gelirleri, bütçe dengesi ve faiz dışı denge gerçekleşmeleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

(Milyon TL)	2019			2020			2020/2019
	Bütçe	Kasım	Yüzde	Bütçe	Kasım	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Giderleri	960.976	75.513	7,9	1.095.461	96.316	8,8	27,5
Faiz Hariç Giderler	843.659	68.050	8,1	956.521	86.824	9,1	27,6
Faiz Giderleri	117.317	7.463	6,4	138.940	9.492	6,8	27,2
Bütçe Gelirleri	880.359	83.289	9,5	956.588	109.746	11,5	31,8
Vergi Gelirleri	756.495	73.363	9,7	784.602	99.248	12,6	35,3
Bütçe Dengesi	-80.616	7.776	-9,6	-138.873	13.430	-9,7	72,7
Faiz Dışı Denge	36.701	15.239	41,5	67	22.922	34.445,8	50,4

Merkezi yönetim bütçesi 2019 yılı Kasım ayında 7 milyar 776 milyon TL fazla vermiş iken 2020 yılı Kasım ayında 13 milyar 430 milyon TL fazla vermiştir.

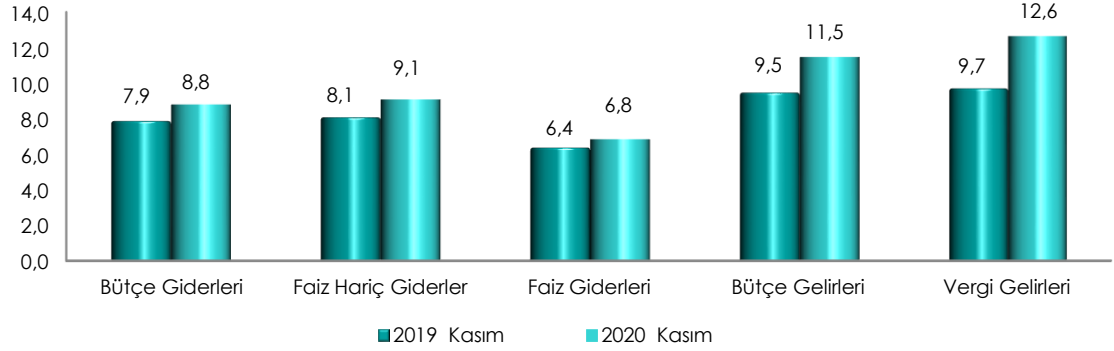
2019 yılı Kasım ayında 15 milyar 239 milyon TL faiz dışı fazla verilmiş iken 2020 yılı Kasım ayında 22 milyar 922 milyon TL faiz dışı fazla verilmiştir.

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri (Milyon TL)

Kasım ayı gerçekleştirmelerinin bütçe başlangıç ödeneklerine göre gerçekleşme oranlarını gösteren grafik ise aşağıda yer almaktadır.

Merkezi Yönetim Bütçesi Gerçekleşme Oranları (%)

2- Bütçe Giderleri

Merkezi yönetim bütçe giderleri Kasım ayı itibarıyla 96 milyar 316 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz harcamaları 9 milyar 492 milyon TL, faiz hariç harcamalar ise 86 milyar 824 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Ekonomik sınıflandırma bazında bütçe gerçekleştirmeleri ise aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

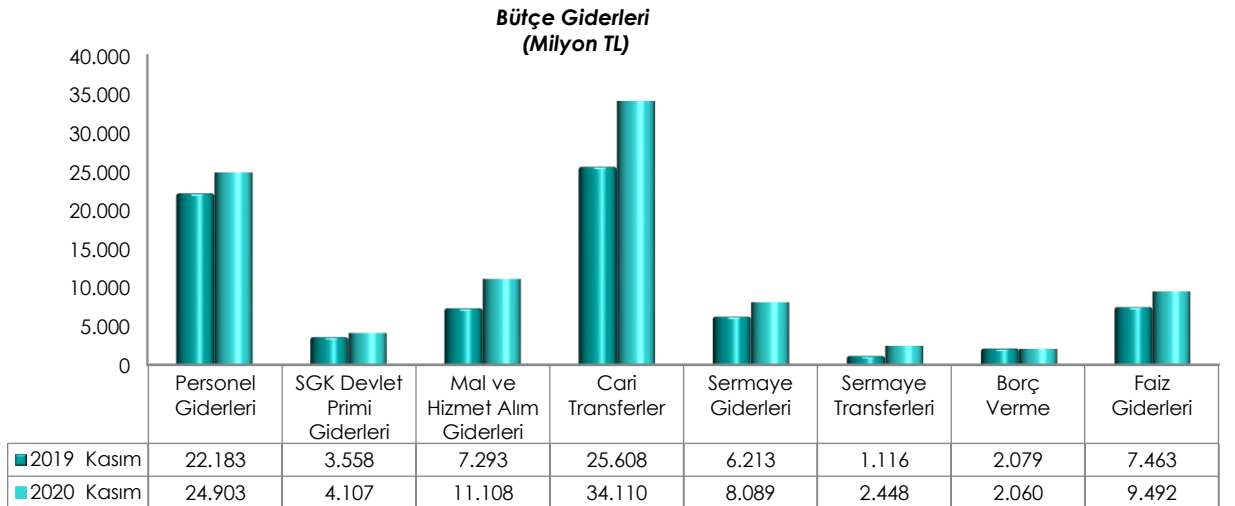
(Milyon TL)	2019			2020			2020/2019
	Bütçe	Kasım	Yüzde	Bütçe	Kasım	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Giderleri	960.976	75.513	7,9	1.095.461	96.316	8,8	27,5
Faiz Hariç Giderler	843.659	68.050	8,1	956.521	86.824	9,1	27,6
Personel Giderleri	247.303	22.183	9,0	282.488	24.903	8,8	12,3
SGK Devlet Primi Giderleri	43.375	3.558	8,2	48.120	4.107	8,5	15,4
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	67.551	7.293	10,8	75.550	11.108	14,7	52,3
Cari Transferler	391.337	25.608	6,5	451.122	34.110	7,6	33,2
Sermaye Giderleri	54.432	6.213	11,4	56.607	8.089	14,3	30,2
Sermaye Transferleri	10.046	1.116	11,1	6.784	2.448	36,1	119,4
Borç Verme Giderleri	21.749	2.079	9,6	27.087	2.060	7,6	-0,9
Faiz Giderleri	117.317	7.463	6,4	138.940	9.492	6,8	27,2

2020 yılında merkezi yönetim bütçe giderleri için öngörülen 1 trilyon 95 milyar 461 milyon TL ödenekten Kasım ayında 96 milyar 316 milyon TL gider gerçekleştirilmiştir. Geçen yılın aynı ayında ise 75 milyar 513 milyon TL harcama yapılmıştır.

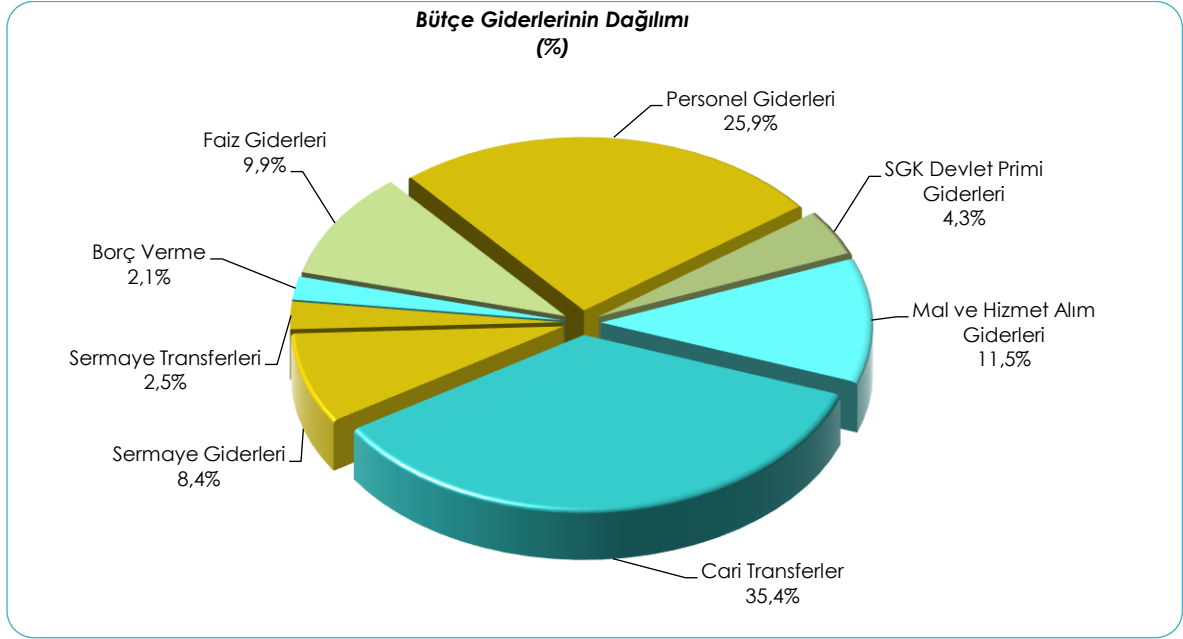
Kasım ayı bütçe giderleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 27,5 oranında artmıştır. Giderlerin bütçe ödeneklerine göre gerçekleşme oranı ise 2019 yılında yüzde 7,9 iken 2020 yılında yüzde 8,8 olmuştur.

Faiz hariç bütçe giderleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 27,6 oranında artarak 86 milyar 824 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz hariç giderlerin bütçe ödeneklerine göre gerçekleşme oranı ise 2019 yılında yüzde 8,1 iken 2020 yılında yüzde 9,1 olmuştur.

Kasım ayı bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırma bazında bir önceki yıla göre kıyaslamasını gösteren grafik aşağıda yer almaktadır.

2020 yılı Kasım ayı bütçe giderlerinin dağılımına ise aşağıdaki grafikte yer verilmiştir.

3- Bütçe Gelirleri

Merkezi yönetim bütçe gelirleri Kasım ayı itibarıyla 109 milyar 746 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri 99 milyar 248 milyon TL, genel bütçe vergi dışı gelirleri ise 7 milyar 728 milyon TL olmuştur.

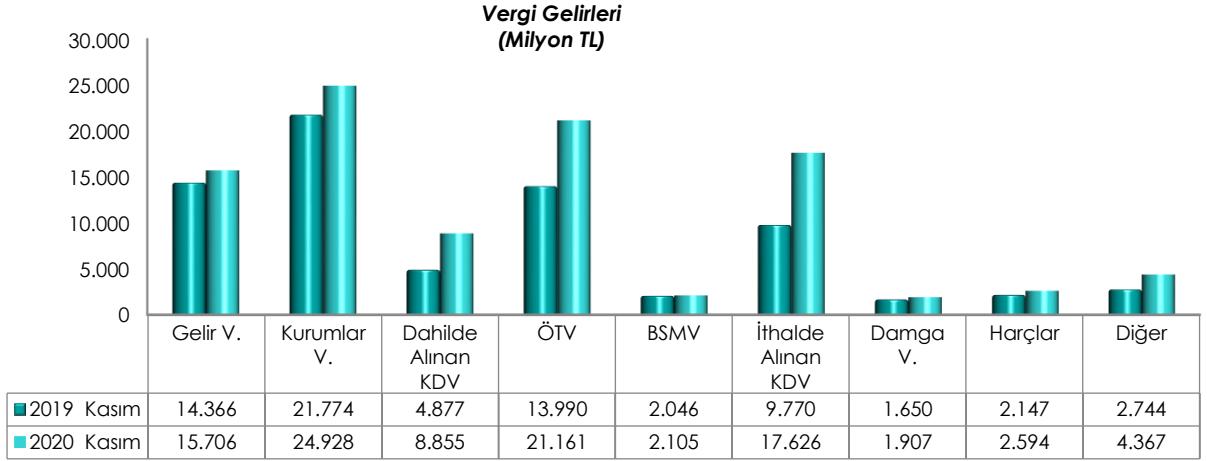
2020 yılı Kasım ayı bütçe gelir gerçekleştirmeleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

(Milyon TL)	2019			2020			2020/2019
	Bütçe	Kasım	Yüzde	Bütçe	Kasım	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Gelirleri	880.359	83.289	9,5	956.588	109.746	11,5	31,8
Genel Bütçe Gelirleri	862.759	80.811	9,4	936.635	106.976	11,4	32,4
Vergi Gelirleri	756.495	73.363	9,7	784.602	99.248	12,6	35,3
Gelir Vergisi	171.882	14.366	8,4	182.121	15.706	8,6	9,3
Kurumlar Vergisi	74.190	21.774	29,3	89.393	24.928	27,9	14,5
Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	70.665	4.877	6,9	57.805	8.855	15,3	81,6
Özel Tüketim Vergisi	162.570	13.990	8,6	175.175	21.161	12,1	51,3
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	19.000	2.046	10,8	24.982	2.105	8,4	2,9
İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	165.771	9.770	5,9	158.063	17.626	11,2	80,4
Damga Vergisi	20.843	1.650	7,9	21.500	1.907	8,9	15,6
Harçlar	27.741	2.147	7,7	29.550	2.594	8,8	20,8
Diğer	43.832	2.744	6,3	46.013	4.367	9,5	59,1
Vergi Dışı Gelirler	106.264	7.447	7,0	152.033	7.728	5,1	3,8
Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri	11.180	1.944	17,4	12.464	2.206	17,7	13,5
Düzen. ve Denet. Kurumlarının Gelirleri	6.420	535	8,3	7.488	564	7,5	5,5

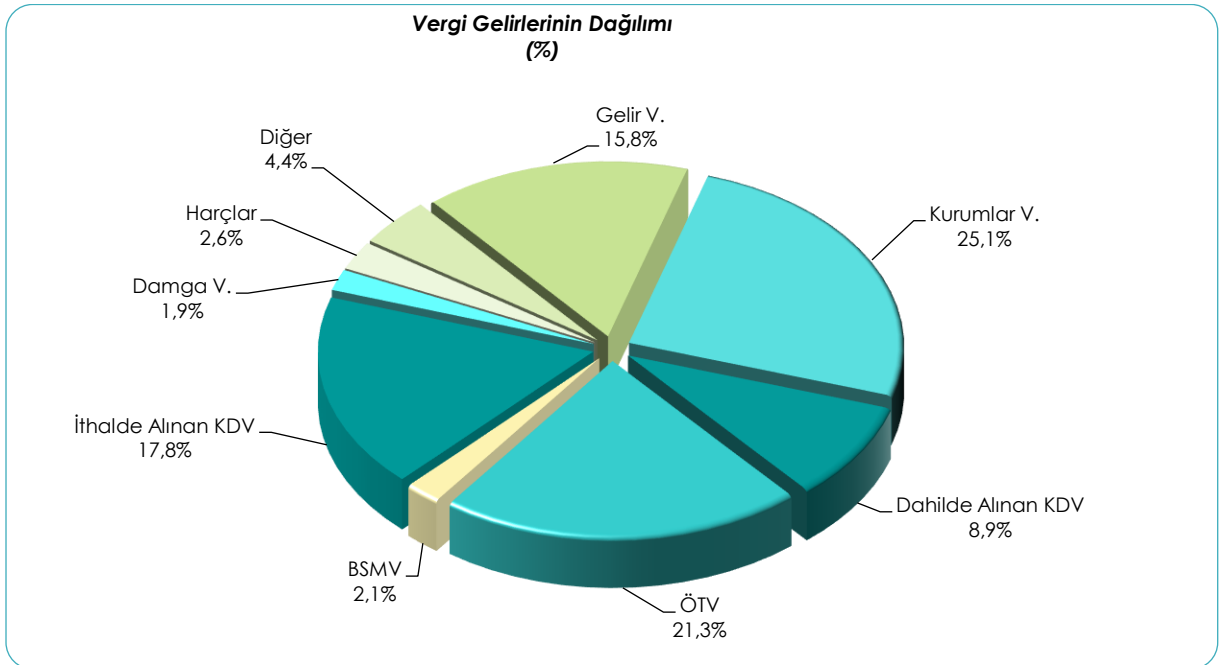
2019 yılı Kasım ayında bütçe gelirleri 83 milyar 289 milyon TL iken 2020 yılının aynı ayında yüzde 31,8 oranında artarak 109 milyar 746 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçe tahminine göre bütçe gelirlerinin Kasım ayı gerçekleşme oranı 2019 yılında yüzde 9,5 iken 2020 yılında yüzde 11,5 olmuştur.

2020 yılı Kasım ayı vergi gelirleri tahsilatı geçen yılın aynı ayına göre yüzde 35,3 oranında artarak 99 milyar 248 milyon TL olmuştur. Vergi gelirlerinin bütçe tahminine göre gerçekleşme oranı ise 2019 yılında yüzde 9,7 iken 2020 yılında yüzde 12,6 olmuştur.

Kasım ayı vergi gelirlerinin bir önceki yıla göre kıyaslamasını gösteren grafik aşağıda yer almaktadır.

2020 yılı Kasım ayı vergi gelirlerinin dağılımına aşağıdaki grafikte yer verilmiştir.

2020 Yılı Ocak-Kasım Dönemi Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

2020 yılı Ocak-Kasım döneminde merkezi yönetim bütçe giderleri 1.064 milyar TL, bütçe gelirleri 931,9 milyar TL ve bütçe açığı 132,1 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, faiz dışı bütçe giderleri 934,9 milyar TL ve faiz dışı açık ise 3 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

OCAK-KASIM DÖNEMİ BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ		(Milyon TL)
Bütçe Giderleri		1.063.987
Faiz Dışı Giderler		934.914
Bütçe Gelirleri		931.934
Vergi Gelirleri		754.593
Bütçe Dengesi		-132.053
Faiz Dışı Denge		-2.980

1- Bütçe Dengesi

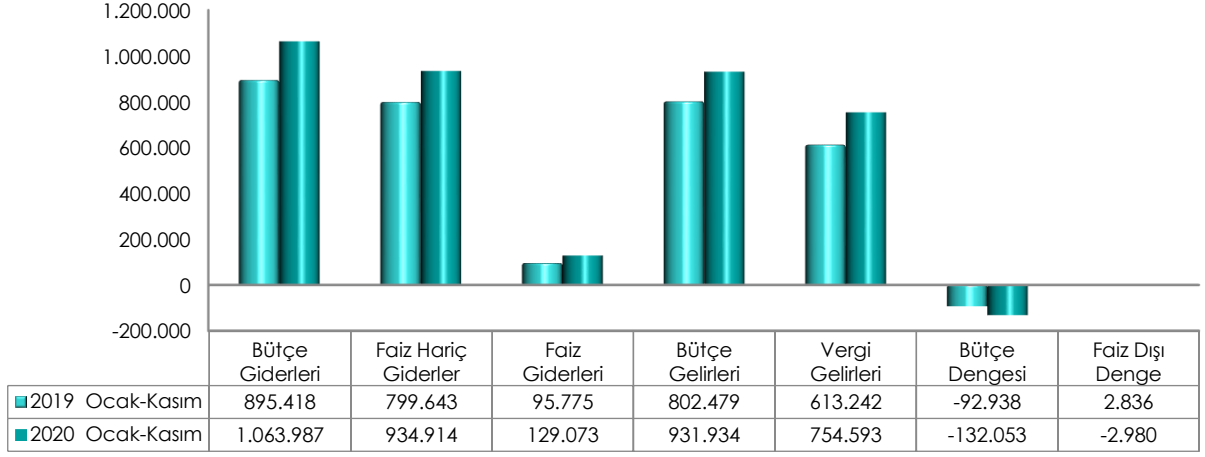
2020 yılı Ocak-Kasım dönemi bütçe giderleri, bütçe gelirleri, bütçe dengesi ve faiz dışı denge gerçekleştirmeleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

(Milyon TL)	2019			2020			2020/2019
	Bütçe	Ocak-Kasım	Yüzde	Bütçe	Ocak-Kasım	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Giderleri	960.976	895.418	93,2	1.095.461	1.063.987	97,1	18,8
Faiz Hariç Giderler	843.659	799.643	94,8	956.521	934.914	97,7	16,9
Faiz Giderleri	117.317	95.775	81,6	138.940	129.073	92,9	34,8
Bütçe Gelirleri	880.359	802.479	91,2	956.588	931.934	97,4	16,1
Vergi Gelirleri	756.495	613.242	81,1	784.602	754.593	96,2	23,0
Bütçe Dengesi	-80.616	-92.938	115,3	-138.873	-132.053	95,1	-42,1
Faiz Dışı Denge	36.701	2.836	7,7	67	-2.980	-4.477,8	-205,0

Merkezi yönetim bütçesi 2019 yılı Ocak-Kasım döneminde 92 milyar 938 milyon TL açık vermiş iken 2020 yılı Ocak-Kasım döneminde 132 milyar 53 milyon TL açık vermiştir.

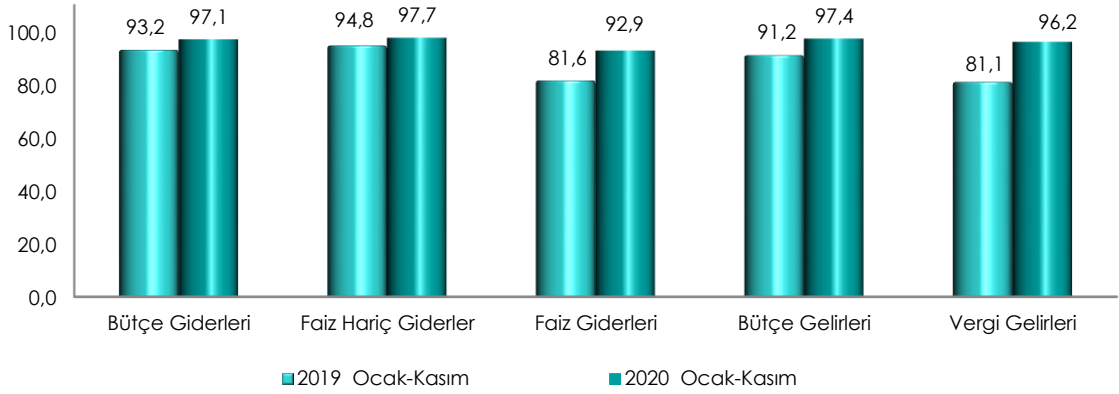
2019 yılı Ocak-Kasım döneminde 2 milyar 836 milyon TL faiz dışı fazla verilmiş iken 2020 yılı Ocak-Kasım döneminde 2 milyar 980 milyon TL faiz dışı açık verilmiştir.

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri (Milyon TL)

Ocak-Kasım dönemi gerçekleşmelerinin bütçe başlangıç ödeneklerine göre gerçekleşme oranlarını gösteren grafik ise aşağıda yer almaktadır.

Merkezi Yönetim Bütçesi Gerçekleşme Oranları (%)

2- Bütçe Giderleri

Merkezi yönetim bütçe giderleri Ocak-Kasım dönemi itibarıyla 1 trilyon 63 milyar 987 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz harcamaları 129 milyar 73 milyon TL, faiz hariç harcamalar ise 934 milyar 914 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Ekonomik sınıflandırma bazında bütçe gerçekleşmeleri ise aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

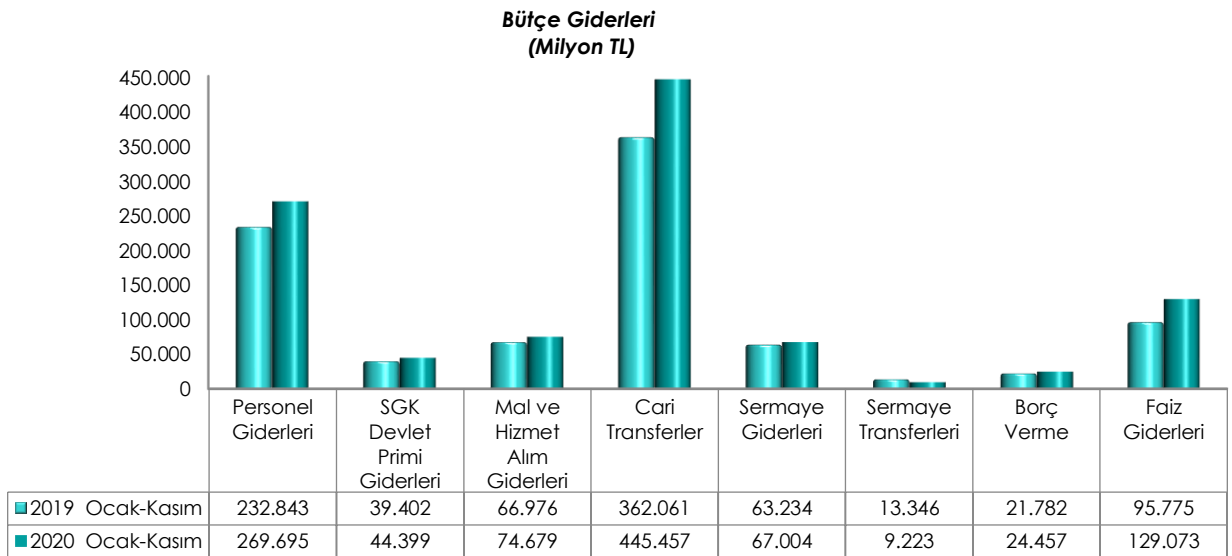
(Milyon TL)	2019			2020			2020/2019
	Bütçe	Ocak-Kasım	Yüzde	Bütçe	Ocak-Kasım	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Giderleri	960.976	895.418	93,2	1.095.461	1.063.987	97,1	18,8
Faiz Hariç Giderler	843.659	799.643	94,8	956.521	934.914	97,7	16,9
Personel Giderleri	247.303	232.843	94,2	282.488	269.695	95,5	15,8
SGK Devlet Primi Giderleri	43.375	39.402	90,8	48.120	44.399	92,3	12,7
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	67.551	66.976	99,1	75.550	74.679	98,8	11,5
Cari Transferler	391.337	362.061	92,5	451.122	445.457	98,7	23,0
Sermaye Giderleri	54.432	63.234	116,2	56.607	67.004	118,4	6,0
Sermaye Transferleri	10.046	13.346	132,9	6.784	9.223	136,0	-30,9
Borç Verme	21.749	21.782	100,1	27.087	24.457	90,3	12,3
Faiz Giderleri	117.317	95.775	81,6	138.940	129.073	92,9	34,8

2020 yılında merkezi yönetim bütçe giderleri için öngörülen 1 trilyon 95 milyar 461 milyon TL ödenekten Ocak-Kasım döneminde 1 trilyon 63 milyar 987 milyon TL gider gerçekleştirilmiştir. Geçen yılın aynı döneminde ise 895 milyar 418 milyon TL harcama yapılmıştır.

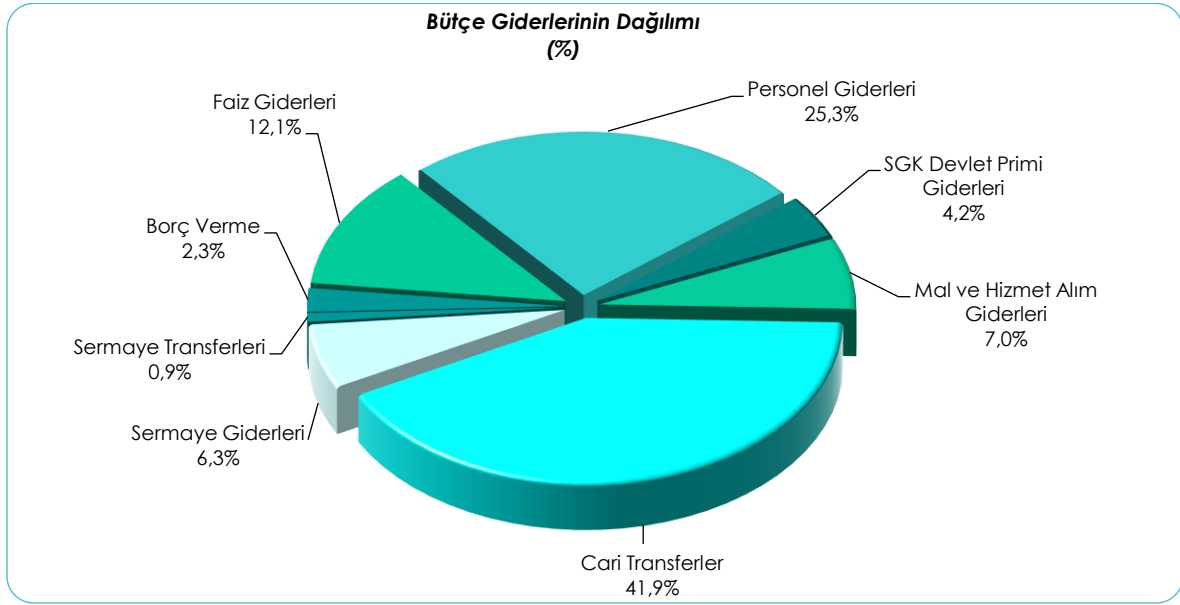
Ocak-Kasım dönemi bütçe giderleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 18,8 oranında artmıştır. Giderlerin bütçe ödeneklerine göre gerçekleşme oranı ise 2019 yılında yüzde 93,2 iken 2020 yılında yüzde 97,1 olmuştur.

Faiz hariç bütçe giderleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 16,9 oranında artarak 934 milyar 914 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz hariç giderlerin bütçe ödeneklerine göre gerçekleşme oranı ise 2019 yılında yüzde 94,8 iken 2020 yılında yüzde 97,7 olmuştur.

Ocak-Kasım dönemi bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırma bazında bir önceki yıla göre kıyaslamasını gösteren grafik aşağıda yer almaktadır.

2020 yılı Ocak-Kasım dönemi bütçe giderlerinin dağılımına ise aşağıdaki grafikte yer verilmiştir.

3- Bütçe Gelirleri

Merkezi yönetim bütçe gelirleri Ocak-Kasım dönemi itibarıyla 931 milyar 934 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri 754 milyar 593 milyon TL, genel bütçe vergi dışı gelirleri ise 152 milyar 27 milyon TL olmuştur.

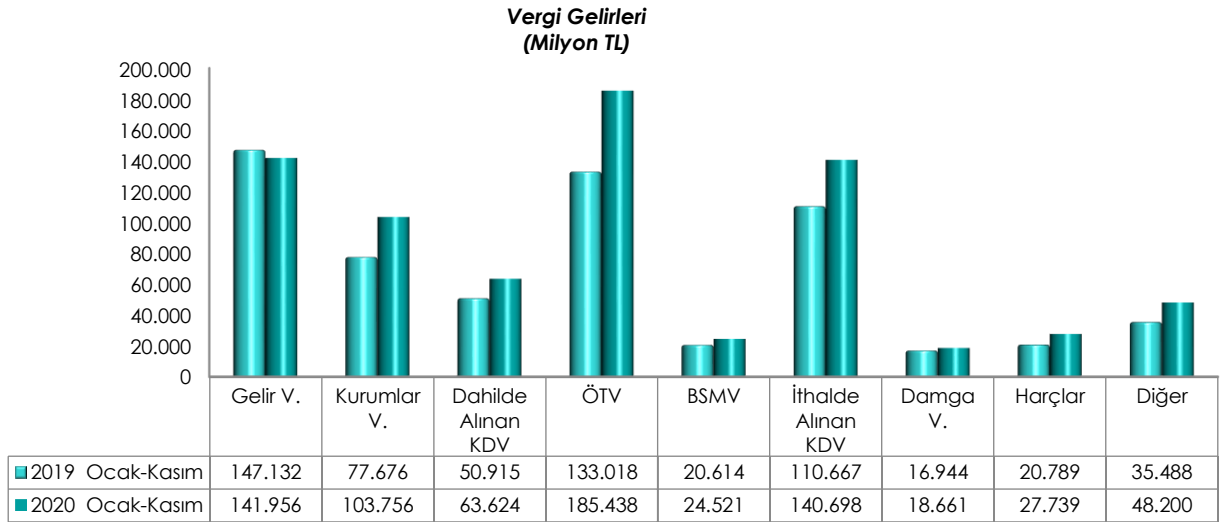
2020 yılı Ocak-Kasım dönemi bütçe gelir gerçekleştirmeleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

(Milyon TL)	2019			2020			2020/2019
	Bütçe	Ocak-Kasım	Yüzde	Bütçe	Ocak-Kasım	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Gelirleri	880.359	802.479	91,2	956.588	931.934	97,4	16,1
Genel Bütçe Gelirleri	862.759	777.588	90,1	936.635	906.619	96,8	16,6
Vergi Gelirleri	756.495	613.242	81,1	784.602	754.593	96,2	23,0
Gelir Vergisi	171.882	147.132	85,6	182.121	141.956	77,9	-3,5
Kurumlar Vergisi	74.190	77.676	104,7	89.393	103.756	116,1	33,6
Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	70.665	50.915	72,1	57.805	63.624	110,1	25,0
Özel Tüketim Vergisi	162.570	133.018	81,8	175.175	185.438	105,9	39,4
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	19.000	20.614	108,5	24.982	24.521	98,2	19,0
İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	165.771	110.667	66,8	158.063	140.698	89,0	27,1
Damga Vergisi	20.843	16.944	81,3	21.500	18.661	86,8	10,1
Harçlar	27.741	20.789	74,9	29.550	27.739	93,9	33,4
Diğer	43.832	35.488	81,0	46.013	48.200	104,8	35,8
Vergi Dışı Gelirler	106.264	164.346	154,7	152.033	152.027	100,0	-7,5
Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri	11.180	18.636	166,7	12.464	18.052	144,8	-3,1
Düzen. ve Denet. Kurumlarının Gelirleri	6.420	6.256	97,4	7.488	7.263	97,0	16,1

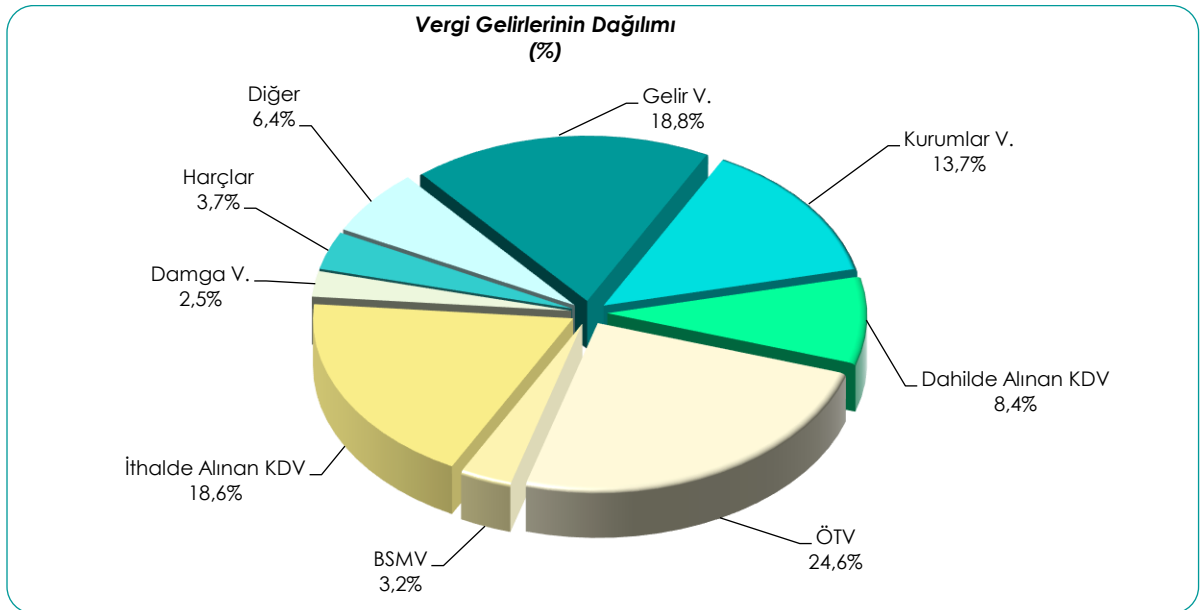
2019 yılı Ocak-Kasım döneminde bütçe gelirleri 802 milyar 479 milyon TL iken 2020 yılının aynı döneminde yüzde 16,1 oranında artarak 931 milyar 934 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçe tahminine göre bütçe gelirlerinin Ocak-Kasım dönemi gerçekleşme oranı 2019 yılında yüzde 91,2 iken 2020 yılında yüzde 97,4 olmuştur.

2020 yılı Ocak-Kasım dönemi vergi gelirleri tahsilatı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 23 oranında artarak 754 milyar 593 milyon TL olmuştur. Vergi gelirlerinin bütçe tahminine göre gerçekleşme oranı ise 2019 yılında yüzde 81,1 iken 2020 yılında yüzde 96,2 olmuştur.

Ocak-Kasım dönemi vergi gelirlerinin bir önceki yıla göre kıyaslamasını gösteren grafik aşağıda yer almaktadır.

2020 yılı Ocak-Kasım dönemi vergi gelirlerinin dağılımına aşağıdaki grafikte yer verilmiştir.

TANIMLAR

Bütçe: Belirli bir dönemdeki gelir ve gider tahminleri ile bunların uygulanmasına ilişkin hususları gösteren ve usulüne uygun olarak yürürlüğe konulan belgeyi,

Bütçe Dengesi: Bütçeye konulan harcama yetkisi (ödenek) çerçevesinde kamu idarelerince nakden veya mahsuben ödenen bütçe giderleri ile tahsil edilen bütçe gelirleri tutarları arasındaki farkı,

Bütçe Gelirleri: Kanunlarına dayanılarak toplanan vergi, resim, harç, fon kesintisi, pay veya benzeri gelirler, faiz, zam ve ceza gelirleri, taşınır ve taşınmazlardan elde edilen her türlü gelirler ile hizmet karşılığı elde edilen gelirler, borçlanma araçlarının primli satışı suretiyle elde edilen gelirler, sosyal güvenlik primi kesintileri, alınan bağış ve yardımlar ile diğer gelirleri,

Bütçe Giderleri: Kanunlarına dayanılarak yaptırılan iş, alınan mal ve hizmet bedelleri, sosyal güvenlik katkı payları, iç ve dış borç faizleri, borçlanma genel giderleri, borçlanma araçlarının iskontolu satışından doğan farklar, ekonomik, malî ve sosyal transferler, verilen bağış ve yardımlar ile diğer giderleri,

Cari Transferler: Sermaye birikimi hedeflemeyen ve cari nitelikli mal ve hizmet alımını finanse etmek amacıyla yapılan karşılıksız ödemeleri,

Düzenleyici ve Denetleyici Kurum Bütçesi: Özel kanunlarla kurul, kurum veya üst kurul şeklinde teşkilatlanan ve 5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan her bir düzenleyici ve denetleyici kurumun bütçesini,

Faiz Dışı Denge: Bütçe gelirleri toplamından faiz giderleri hariç bütçe giderleri toplamının çıkarılmasıyla bulunan dengeyi,

Genel Bütçe: Devlet tüzel kişiliğine dahil olan ve 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinin bütçesini,

Merkezi Yönetim Bütçesi: 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerinin bütçelerini,

Sermaye Giderleri: Bütçe kanunları ile belirlenmiş asgari değeri aşan ve normal ömrü bir yıldan daha uzun olan mal ve hizmet alımlarını,

Sermaye Transferleri: Bina ve diğer inşaat işleri, ulaşım araçları, makineler, demirbaşlar gibi sermaye nitelikli harcamaların finansmanı amacıyla kişi ve kurumlara yapılan karşılıksız ödemeleri,

Özel Bütçe: Bir bakanlığa bağlı veya ilgili olarak belirli bir kamu hizmetini yürütmek üzere kurulan, gelir tahsis edilen, bu gelirlerden harcama yapma yetkisi verilen, kuruluş ve çalışma esasları özel kanunla düzenlenen ve 5018 sayılı Kanuna ekli (II) sayılı cetvelde yer alan her bir kamu idaresinin bütçesini,

Özgelirler: Kurumun faaliyeti sonucu elde edilen ve merkezi yönetim kapsamındaki başka bir birimden aktarılmayan gelir kalemlerini,

ifade etmektedir.

Merkezi Yönetim Aylık Bütçe Gerçekleşme Raporu Hazine ve Maliye Bakanlığı Kamu Mali Yönetim ve Dönüşüm Genel Müdürlüğü tarafından her ay yayımlanır.

Merkezi Yönetim Bütçe gider ve gelir gerçekleştirmelerinin ayrıntılı sonuçlarına Hazine ve Maliye Bakanlığının internet sitesinde yer alan "Merkezi Yönetim Bütçe İstatistikleri" sekmesinden ulaşılabilir. ¹

Hazine ve Maliye Bakanlığı

Devlet Mahallesi, Dikmen Caddesi, No: 12 PK: 06420

Çankaya / ANKARA

Görüş, öneri ve istekleriniz için:

Telefon numarası: (0312) 415-29-00

Mail adresi: butcepolitikasi@hmb.gov.tr

¹ Ayrıntılar için Bkz: <https://muhasebat.hmb.gov.tr/merkezi-yonetim-butce-istatistikleri>